

I gang med læsning i børnehaveklassen.

Af pædagogisk konsulent i Kreative Netværk
Lene bonde

Der er forskellige elementer, der har betydning for en positiv læseudvikling og som kan benyttes i børnehaveklassen for at styrke en positiv læseudvikling.

Det er et samspil mellem forskellige faktorer, såsom mere læsning i skolen og mere læsning hjemme samt lærere og forældre skal være gode læseforbilleder, der fremmer læseudviklingen.

Remser – rim – fonembevidsthed –

læsning. Børneremser spiller en stor rolle i børns senere evne til at kunne fornemme rim og dermed senere til at kunne opfatte fonemer. Dette har derved en indirekte påvirkning på den senere læsning.

Voksnes oplæsning. Barnet får styrket sine sproglige begreber og lærer at lytte til sprog i sammenhæng. Ordforråd og begrebsdannelse styrkes samtidig.

Eksperimenter med skriftsproget. I hjemmet udsættes børn for dagligdags skriftsprog – altså når der skal skrives huskesedler mm. Og de har derved muligheder for at få etableret indsigt i skriftsproget.

For at børn kan beskæftige sig med skrivning på deres egne betingelser og dermed eksperimentere med det skrevne sprog, kunne der i børnehaveklassen med fordel inddrages en form for dagbog/logbog, hvor børnene selv fik lov til at "skrive" om deres dag. Dette giver yderligere en refleksion over deres dag - har den været god/dårlig, har jeg været ked af det - og i tilfælde heraf, hvorfor? Dagbogen er også et godt redskab som samtale mellem forældre og børn, når børnene kommer fra skole.

Ud over mere læsning i skolen og hjemme samt de gode voksne læseforbilleder findes der forskellige medvindsfaktorer for en god læseudvikling, hvor en af dem er mangfoldighed og variation i læseaktiviteter. Gardners teori om Mange Intelligenser giver en mulighed for at variere læseaktiviteterne både med hensyn til fonologi men også den mere forståelsesorienterede side af læsningen.

Der kan benyttes forskellige strategier af eleverne for at hjælpe med den senere afkodning, når de skal lære at læse. Derudover er det også relevant at inddrage forståelsen, da den også har betydning for læsningen. Der er i strategierne for forståelsen lagt meget vægt på historie/fortælling, da oplæsning/fortælling har særlig betydning for en positiv læseudvikling. Dette kan samtidig "kompensere" for manglende oplæsning i hjemmet hos de familier, der ikke har overskud/ressourcer hertil.

Ord-klog.

Strategier for afkodning:

- bogstavrim og remser, der understøtter bestemte fonemers lyde

Strategier for forståelsen:

- højt læsning / fortælling

Tal-klog.

Strategier for afkodning:

- her kan computeren med fordel anvendes samt programmer, der understøtter den fonologiske udvikling.

- ordlaboratorium, der giver mulighed for undersøgelse af ord, stavelser mm.

Strategier for forståelsen:

- computeren kan også i denne forbindelse være til stor gavn med diverse programmer.
- kategorisering af ord ud fra en given fortælling/historie.

Musik-klog.

Strategier for afkodning:

- syng sange, der hjælper eleverne med at udvikle en større lydhørhed overfor forskellige fonemer,
- bogstavrim, der understøtter bestemte fonemers lyde.

Strategier for forståelsen:

- Tage udgangspunkt i musikkens verden – evt. sangtekster, der bruges som en historie.

Krops-klog.

Strategier for afkodning:

- gøre brug af kropslige lærebogssystemer – eksempelvis "Hop om bord i lyd og ord", hvor der bliver gjort brug af bevægelser
- forskellige lege – eksempelvis skibet er ladet med (i denne sammenhæng bogstaver og lyde)

Strategier for forståelsen:

- rollespil ud fra en given fortælling / historie

Billed-klog.

Strategier for afkodning:

- sætte billeder på ord og lyde

Strategier for forståelsen:

- tegninger eller andre rumlige arbejder ud fra en given fortælling / historie

Os-klog.

Strategier for afkodning:

- samarbejde med en klassekammerat omkring fonemer – denne intelligens kan med fordel kombineres med en anden intelligens.
- hver elev bliver ekspert i et eller to fonemer, så vedkommende kan undervise klassekammeraterne i dette.

Strategier for forståelsen:

- i samarbejde med en eller flere klassekammerater diskuteres eller på anden måde arbejdes sammen om forståelsen af en given historie / fortælling.

Jeg-klog.

Strategier for afkodning:

- der kan tilknyttes følelsesmæssige udtryk til forskellige fonemer.

Strategier for forståelsen:

- relatere egne følelser og sindsstemninger ud fra en given fortælling/historie.

Natur-klog.

Strategier for afkodning:

- med udgangspunkt i elevens interesse for natur kan lærebogssystemet "Hop om bord i lyd og ord" anvendes. Her indgår dyr i forbindelse med bogstaver.

Strategier for forståelsen:

- udgangspunkt i naturen – eksempelvis historier, der handler om forskellige ting i naturen.